

Sygn. akt: I C 652/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 grudnia 2018r.

Sąd Rejonowy w Kętrzynie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	Sędzia SR Małgorzata Kłek
Protokolant:	p.o.sekretarza sądowego Edyta Leśnik

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 28 listopada 2018 r. w K.

sprawy z powództwa (...) w K. działającego w imieniu i na rzecz Z. S.

przeciwko T. G.

o zapłatę na cel społeczny

I. zasądza od pozwanego T. G. na rzecz Fundacji Pomocy (...) po (...) z siedzibą w W. kwotę 300 (trzysta) złotych

II. w pozostałej części powództwo oddala,

III. nakazuje pobrać od pozwanego T. G. kwotę 15,00 (piętnaście) złotych tytułem kosztów sądowych, od których uiszczenia powód był zwolniony z mocy ustawy;

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 12.06.2018 r. powód (...) w K. działający w imieniu i na rzecz Z. S. wystąpił o zasądzenie od pozwanego T. G. kwoty 1000 zł na rzecz Fundacji Pomocy (...) po (...) z siedzibą w W. , a także o zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu żądania powód wskazał, iż pozwany swoim zachowaniem umyślnie naruszył podlegające ochronie prawnej dobro osobiste Z. S.. Wyrokiem z dnia 3 października 2017 r. w sprawie o sygn. akt (...) Sąd Rejonowy w K. uznał T. G. za winnego tego, że w dniu 7 czerwca 2017 r. w M. gm. B. naruszył nietykalność cielesną umundurowanego funkcjonariusza Komendy Powiatowej Policji w K. – asp. sztab. Z. S. , podczas i w związku z pełnieniem przez niego obowiązków służbowych polegających na legitymowaniu w ten sposób, że popchnął go lewym barkiem i rękoma, przy czym czynu tego dopuścił się publicznie i z oczywiste łałego powodu okazując w ten sposób rażące lekceważenie porządku prawnego tj. o czyn z art. 222§1 kk w zw. z art. 57a§1 kk . Powód podniósł, iż wyrządzona Z. S. szkoda niemajątkowa winna przybrać postać zadośćuczynienia pieniężnego określonego w art. 448 kc poprzez wpłatę przez pozwanego kwoty 1000 zł na cel społeczny wskazany przez poszkodowanego na rzecz Fundacji Pomocy (...) po (...)z siedzibą w W.. Pozwany został wezwany w dniu 16.11.2017 r. do dobrowolnej zapłaty kwoty 1000 zł na wskazany cel społeczny. Pomimo wezwania do dnia wniesienia pozwu pozwany nie dokonał wpłaty na konto wskazanej fundacji.

Pozwany , reprezentowany przez pełnomocnika, na rozprawie w dniu 28.11.2018 r. wniósł o oddalenie powództwa w całości . Podniósł , iż wyrokiem w sprawie karnej Sąd orzekł na rzecz pokrzywdzonego nawiązkę , wobec czego żądanie

zapłaty na cel społeczny na podstawie art. 448 kc jest nieuzasadnione. Podniósł, iż wytoczenie powództwa należy uznać za przedwczesne, albowiem(...) w wezwaniu do zapłaty wskazał jako podstawę prawną art. 455 kc . Ponadto podniósł, iż pozwany jest osobą biedną , w sprawie karnej uregulował 1960 zł grzywny , 500 zł nawiazki , uregulował koszty sądowe , poniósł wystarczającą karę a poszkodowany dostał satysfakcję moralną , otrzymując nawiazkę .

Sąd ustalił co następuje :

W dniu 7 czerwca 2017 r. w M. gm. B. pozwany T. G. naruszył nietykalność cielesną umundurowanego funkcjonariusza Komendy Powiatowej Policji w K. – asp. sztab. Z. S. , podczas i w związku z pełnieniem przez niego obowiązków służbowych polegających na legitymowaniu w ten sposób, że popchnął go lewym barkiem i rękoma, przy czym czynu tego dopuścił się publicznie i z oczywiście błahego powodu okazując w ten sposób rażące lekceważenie porządku prawnego.

Za przestępstwo to T. G. został skazany na podstawie art. 222§1 kk w zw. z art. 57a§1 kk wyrokiem Sądu Rejonowego w K. z dnia 3 października 2017 r. w sprawie o sygn. akt(...) na karę grzywny w wysokości 200 stawek dziennych po 10 zł , na poczet której zaliczono okres zatrzymania w dniach od 7 do 9 czerwca 2017 r. jako równoważnym czterem stawkom dziennym grzywny, na podstawie art. 57a§ 2 kk orzeczono wobec T. G. nawiazkę w kwocie 500 zł na rzecz pokrzywdzonego Z. S. , obciążano go też kosztami postępowania w całości. Wyrok stał się prawomocny w dniu 11.10.2017 r.

(dowód : wyrok Sądu Rejonowego w K.z dnia 3 października 2017 r. w sprawie (...))

Poszkodowany Z. S. w związku z tym zdarzeniem złożył żądanie zadośćuczynienia w kwocie 1000 zł na rzecz funduszu dla wdów i sierot po poległych policjantach.

(dowód : protokół przyjęcia ustnego zawiadomienia o przestępstwie i przesłuchania w charakterze świadka osoby zawiadamiającej k. 5-6).

Pismem z dnia 14.11.2017 r. (...) w K. wezwał pozwanego T. G. do dobrowolnego uiszczenia kwoty 1000 zł na rzecz Fundacji Pomocy (...) po Poległych Policjantach z siedzibą w W. wskazując , iż obowiązek zapłaty tej sumy wynika ze zgłoszonego przez funkcjonariusza policji Z. S. żądania zapłaty na cel społeczny z powodu naruszenia dóbr osobistych przez pozwanego wskutek popełnienia przestępstwa z art. 222§1 kk i in. Pozwany otrzymał pismo w dniu 16.11.2017 r.

Pozwany nie wpłacił kwoty 1000 zł tytułem świadczenia pieniężnego na rzecz Fundacji Pomocy (...) po Poległych Policjantach z siedzibą w W..

(dowód : wezwanie do zapłaty wraz z dowodem doręczenia k. 7-8, pismo Fundacji Pomocy (...) po (...) z siedzibą w W. k. 9).

Sąd ustalił co następuje :

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie przedłożonych przez powoda dokumentów, których prawdziwość nie była kwestionowana przez pozwanego oraz wyroku skazującego w sprawie karnej o sygn. akt (...).

Podstawę prawną dochodzonego roszczenia stanowi art. 448 kc. Zgodnie z treścią tego przepisu w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia.

Przepis ten stanowi podstawę prawną dla dwóch roszczeń: zadośćuczynienia, płatnego bezpośrednio pokrzywdzonemu, oraz odpowiedniej sumy pieniężnej na cel społeczny, płatnej na rzecz wskazanej przez pokrzywdzonego organizacji. Od pokrzywdzonego zależy, czy żądać będzie tylko zadośćuczynienia, czy tylko zapłaty

odpowiedniej sumy na rzecz społeczny. Pokrzywdzony może dochodzić jednego ze wskazanych roszczeń albo obu kumulatywnie, co wynika z ugruntowanego orzecznictwa Sądu Najwyższego. W wyroku z dnia 17 marca 2006 r. I CSK 81/05 Sąd Najwyższy Izba Cywilna uznał, iż w razie naruszenia dobra osobistego pokrzywdzony może żądać zarówno przyznania mu odpowiedniej sumy tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę, jak i zasądzenia sumy pieniężnej na wskazany przez siebie cel społeczny (art. 448 KC). W uchwale Składu Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 9 września 2008 r. w sprawie III CZP 31/08 wskazano, iż w razie naruszenia dobra osobistego kumulacja roszczeń przewidzianych w art. 448 KC jest dopuszczalna. Analogiczne stanowisko zajął Sąd Najwyższy Izba Cywilna w uchwale z dnia 19 czerwca 2007 r. III CZP 54/07.

Podzielając powyższy pogląd uznać należy za chybione twierdzenia pozwanego, iż zasądzenie nawiązki na rzecz pokrzywdzonego w wyroku karnym wyłącza możliwość dochodzenia przez niego na podstawie art. 448 kc odpowiedniej sumy pieniężnej na cel społeczny. Jak już wyżej wskazano pokrzywdzony może dochodzić jednego ze wskazanych w treści art. 448 kc roszczeń albo obu kumulatywnie. Dodać należy, iż Sąd jest związany żądaniem pokrzywdzonego, zarówno w zakresie wyboru roszczenia/roszczeń, jak i celu społecznego, na który mają zostać przeznaczone środki.

Nie budzi wątpliwości w świetle skazania pozwanego prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w K. w sprawie (...), wiążącym z mocy art. 365§1 kpc inne sądy, fakt zawinionego naruszenia przez pozwanego nietykalności cielesnej poszkodowanego Z. S. w dniu 7 czerwca 2017 r. w okolicznościach wskazanych w prawomocnym wyroku skazującym. Nietykalność cielesna jest dobrem osobistym podlegającym ochronie prawa cywilnego zgodnie z treścią art. 23 kc. Nietykalność cielesna, nie została wprawdzie ujęta w katalogu dóbr osobistych wymienionych w art. 23 kc, jednak stanowią o jej ochronie w szczególności przepisy Konstytucji RP i przepisy prawa karnego.

Nie zasługuje na uwzględnienie zgłoszony przez pozwanego zarzut przedwczesności powództwa. Jak wynika z treści wezwania do zapłaty z dnia 14.11.2018 r. nie wskazano w nim podstawy prawnej roszczenia, a jedynie podstawę prawną skutków wystosowania wezwania do zapłaty jaką stanowi art. 455 kc. Jednocześnie w wezwaniu tym opisano okoliczności uzasadniające żądanie dobrowolnego uiszczenia kwoty 1000 zł na rzecz Fundacji Pomocy (...) po (...) z siedzibą w W. wskazując, iż obowiązek zapłaty tej sumy wynika ze zgłoszonego przez funkcjonariusza policji Z. S. żądania zapłaty na cel społeczny z powodu naruszenia dóbr osobistych przez pozwanego wskutek popełnienia przestępstwa z art. 222§1 kk i in.

Wysokość kwoty zasądzonej na wskazany cel społeczny na podstawie art. 448 kc ustalana jest w oparciu o takie same kryteria, jak wysokość zadośćuczynienia. Jednak jeśli pokrzywdzony dochodzi zarówno zadośćuczynienia, jak i zapłaty odpowiedniej kwoty na cel społeczny, łączna wysokość zasądzonych kwot nie powinna przekraczać kwoty, jaką otrzymałby pokrzywdzony, gdyby dochodził tylko zadośćuczynienia albo tylko odpowiedniej kwoty na cel społeczny. W piśmiennictwie zwraca się uwagę, że zadośćuczynienie realizować ma trzy podstawowe funkcje: kompensacyjną, represyjną i prewencyjno-wychowawczą. Kompensacja krzywdy polega na wynagrodzeniu cierpień, jakich pokrzywdzony doznał w wyniku czynu niedozwolonego, dlatego wysokość zadośćuczynienia jest w pierwszym rzędzie uwarunkowana intensywnością cierpień i czasem ich trwania. Funkcja represyjna zadośćuczynienia oznacza, że jego wysokość powinna być dla sprawcy szkody adekwatną sankcją do popełnionego czynu i spowodowanej krzywdy. Funkcja prewencyjno-wychowawcza realizowana jest, jeśli wysokość zadośćuczynienia jest proporcjonalna do stopnia potępienia zachowania sprawcy krzywdy w odbiorze społecznym. Trzy wskazane funkcje zadośćuczynienia stanowią wyraz trzech podstawowych czynników, jakie powinien uwzględnić sąd, ustalając wysokość zadośćuczynienia. Po pierwsze, zadośćuczynienie powinno być przyznane w wysokości umożliwiającej pokrzywdzonemu uzyskanie satysfakcji adekwatnej do cierpień i krzywd, jakich doznał, dlatego w pierwszym rzędzie sąd powinien ocenić rozmiar krzywdy. Podstawowym czynnikiem decydującym o rozmiarze krzywdy jest rodzaj naruszonego dobra osobistego. Po drugie, kwota zadośćuczynienia powinna być adekwatna do stanu majątkowego sprawcy, aby była odczuwalna – nie może być zbyt niska ani zbyt wysoka – obowiązek zapłaty zadośćuczynienia powinien stanowić dla sprawcy krzywdy ciężar stosowny do negatywnej oceny jego zachowania. Należy też uwzględnić nastawienie sprawcy do czynu (stopień winy), a także rodzaj winy sprawcy (umyślna, nieumyślna). Po trzecie, zasądzenie zadośćuczynienia realizować ma społeczne poczucie sprawiedliwości, co oznacza, że sąd powinien

uwzględnić, z jaką oceną spotyka się zachowanie sprawcy krzywdy w społeczeństwie (por. komentarz art. 448 KC red. Osajda 2018, wyd. 20/P. Sobolewski).

Odnosząc powyższe kryteria do ustalenia wysokości kwoty zasądzanej na wskazany cel społeczny w niniejszej sprawie Sąd uznał, iż z uwagi na charakter naruszonego dobra, krótkotrwałość naruszenia, rodzaj winy sprawcy naruszenia (wina umyślna), społeczne poczucie sprawiedliwości kwota 300 zł na cel społeczny wskazany przez pokrzywdzonego będzie kwotą odpowiednią. Sąd miał przy tym na względzie zasądzoną wyrokiem karnym nawiązkę na rzecz pokrzywdzonego w kwocie 500 zł, która razem z zasądzoną w niniejszej sprawie kwotą 300 zł na cel społeczny zapewni adekwatną do okoliczności czynu pozwanego satysfakcję moralną poszkodowanego i pozwoli zniwelować poczucie krzywdy wywołanej czynem niedozwolonym oraz w pełni zrealizuje pozostałe funkcje zadośćuczynienia.

Mając powyższe na względzie Sąd zasądził od pozwanego kwotę 300 zł jako odpowiednią kwotę pieniężną na cel społeczny wskazany przez pokrzywdzonego tj. na rzecz Fundacji Pomocy (...) po (...) z siedzibą w W., zaś w pozostałej części powództwo oddalił jako nieuzasadnione.

O kosztach sądowych, których nie miał obowiązku uiścić (...) Sąd rozstrzygnął na podstawie art.113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych mając na względzie część, w jakiej pozwany proces przegrał.